

SOBĚSTAČNOST & UDRŽITELNOST

Jak sdílet energii

Představení sdílení elektřiny a základních výhod s důrazem na udržitelnost,
soběstačnost

Naši partneři

Komunitní energetika

Energie sdílená pro budoucnost

Komunitní energetika je založena na myšlence, že si jednotlivec či skupina lidí může vyrábět elektřinu z obnovitelných zdrojů a její přebytky sdílet s dalšími zákazníky na území České republiky.

Jak se sdílením začít, na co si dát pozor a na koho se obrátit? S tím poradí e-book, který připravilo Ministerstvo průmyslu a obchodu s příspěvím Komory obnovitelných zdrojů energie.

Aktivní zákazník

Máte fotovoltaickou elektrárnu na svém domě, kde si vyrábíte elektřinu pro vlastní spotřebu, ale často se vám stává, že část vyrobené elektřiny **nevyužijete a tyto přebytky tak za minimální cenu použijete do sítě?** Díky komunitní energetice se můžete stát aktivním zákazníkem a tyto přebytky posílat do jiného odběrného místa. Z chaty k sobě domů. Z vašeho rodinného domu blízkým do bytu nebo do jiného domu. Z budovy školy na městský úřad. Možností je celá řada. Elektřinu totiž lze sdílet po celém území České republiky v rámci menší skupiny čítající až 10 předávacích míst.

Energetické společenství

Chcete sdílet elektřinu ve větší skupině, ale na menším území? V takovém případě je pro vás ideální cestou vytvořit energetické společenství. Do něj se může zapojit až 1000 členů, kteří budou elektřinu sdílet na až na třech sousedících územích obcí s rozšířenou působností. O takovou formu sdílení by mohlo mít zájem například několik společenství vlastníků jednotek, domácnosti, obce, školy, úřady nebo malé podniky.

Jak začít a čím se řídit?

Hledejte partnery se správnou motivací

Komunitní energetika je o jiném přístupu k výrobě a využívání vlastní vyprodukované elektřiny. Základem úspěchu skupiny sdílení elektřiny proto jsou realistické cíle a očekávání všech zapojených členů.

Komunitní energetika znamená:

01

Pozitivní dopad na životní prostředí.

02

Posílení komunitního života v území.

03

Zvýšení energetické nezávislosti.

04

Níže výdaje za energii.

NA CO SI DÁT POZOR

Dejte si pozor na zájemce o zapojení do skupiny sdílení, kteří vnímají komunitní energetiku jako příležitost vydělat na sdílení vlastní vyrobené elektřiny s jinými členy.

Mějte projekt plně ve svých rukou

Sdílení elektřiny je dlouhodobý proces

Potřeby skupiny sdílení se mohou v čase měnit. Proto je nejvýhodnější, aby takový projekt od samého počátku měla pod kontrolou vznikající skupina, která za sebe nenechá rozhodovat externí poradenské či konzultační společnosti. Pokud se s energetikou teprve seznamujete, můžete v první fázi využít poradenství zdarma, které poskytuje naše Energetická poradenská síť.

DOPORUČENÍ

Doporučujeme, aby alespoň jeden ze zakládajících členů měl o fungování sdílení elektřiny co nejvíce informací a dokázal i poskytnuté poradenství vyhodnocovat s ohledem na potřeby skupiny.

Zvolte „hlavu“ skupiny

Máte partnery se zájmem o založení energetické skupiny? Zvolte hlavu skupiny. Tedy toho, kdo skupinu věcně a administrativně povede. Ideálním kandidátem je člen se zkušeností s vlastní výrobou elektřiny, s orientací v oblasti energetiky nebo energetickém managementu nebo ekonomikou energetických projektů.

Spočítejte si, jestli se vám projekt vyplatí

Sdílení elektřiny samo o sobě neznamená automaticky nižší výdaje za elektřinu. Proto je třeba si stanovit realistické cíle a dopředu si spočítat, jestli a kolik mohou díky sdílení elektřiny ušetřit. Rámcový obrázek o přínosech si můžete udělat díky [jednoduché kalkulačce](#).

Podrobné modelové příklady využití výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů najdete v [případové studii Technologické agentury](#).

Se složitějšími projekty či podrobnějším rozpracováním předběžné kalkulace vám může zdarma pomoci naše Energetická poradenská síť.

Praktický [manuál](#) pro implementaci inovativních řešení aktivních spotřebitelů energie pro města a obce poradí, jak využít potenciál a výhody komunitní energetiky. Kromě příkladů dobré praxe v něm najdete informace o tom, jaké technologie a v jakých formách je vhodné využít.

V memorandu o spolupráci buďte co nejkonkrétnější

Vymezte v memorandu cíle, kterých chcete dosáhnout. Cíle by **neměly** být formulovány obecně, ale konkrétně. To je důležité pro:

01

Nastavení fungování skupiny.

02

Vymezení rolí a úkolů zapojených stran.

03

Způsob vyhodnocování dosahování těchto cílů.

Neplaťte za služby, které nepotřebujete

Sdílení ve větších skupinách v rámci energetického společenství vyžaduje založení právnické osoby, ideálně formou spolku nebo družstva. I přesto, že se jedná o jednoduchý úkon, najdete na trhu mnoho nabídek na zpracování právních úkonů. **Zvažte ale, zda je opravdu potřebujete.**

Informace o založení právnické osoby najdete například na webu BusinessInfo.cz. Vhodnou možností je také oslovit svého/místního právníka.

Dbejte na výběr správného dodavatele

Kromě stávajících nainstalovaných elektráren, můžete v rámci vaší skupiny **sdílení plánovat zapojení nových obnovitelných zdrojů energie**. Nezapomeňte, že výběr té správné realizační společnosti vyžaduje obezřetnost. Doporučujeme se držet prověřených pravidel, která najdete [na webových stránkách Komory OZE](#).

Inspirujte se od zkušenějších

Využijte pro svůj projekt zkušenosti již fungujících skupin sdílení. Díky [databázi](#) Energetického regulačního úřadu můžete snadno zjistit, zda ve vašem okolí nějaký takový projekt funguje. Inspirovat se můžete také u organizací zaměřujících se na udržitelnou energetiku nebo na odborných seminářích oborových organizací, jako jsou SMO ČR, SMS ČR, apod.

Neopakujte chyby druhých

Nebojte se poradit s těmi, kteří procesem založení energetického společenství prošli. Další informace najdete na [webových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu](#)

Registrace u Elektroenergetického datového centra (EDC)

Každý, kdo má zájem začít se sdílením elektřiny, se musí registrovat u Elektroenergetického datového centra (EDC). To vzniklo speciálně kvůli tomu, aby sbíralo a vyhodnocovalo data o výrobě a spotřebě sdílené elektřiny v České republice.

Komunitní energetika znamená:

01

Registrujte se na portálu www.edc-cr.cz a ověřte svůj e-mail.

02

Vyplňte žádost o smlouvu pro přístup do EDC na tomto portále.

03

Podpis smlouvy.

DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE

O uzavření smlouvy bude žadatel informován prostřednictvím zprávy zaslané nejpozději do dvaceti dní od přijetí žádosti.

Využijte [videonávody](#), jak se registrovat. Přehled otázek a odpovědí ke sdílení elektřiny [najdete zde](#).

Zavolat můžete na bezplatnou infolinku (Po-Pá 8.00-16.00)

+ 420 800 720 204

Energetická společenství se musí registrovat také u Energetického regulačního úřadu (ERÚ)

Aby bylo možné začít elektřinu sdílet, musí účastníci vytvořit takzvanou skupinu sdílení elektřiny, pro kterou platí určitá pravidla.

Členové skupiny si zvolí svého správce, který za skupinu jedná ve všech potřebných náležitostech. Účastníci ve skupině se dále musí dohodnout na vnitřních pravidlech sdílení jako např. kdo, komu a kolik nasdílí, za jakou cenu apod.

Minimální velikost skupiny jsou 2 místa, tedy minimálně jedna výrobní, odkud se bude elektřina sdílet a minimálně jedno spotřební odběrné místo, kam se bude vyrobená elektřina sdílet. Maximální velikost skupiny sdílení je pak 1 000 míst v případě sdílení v rámci společenství či sdílení bez využití distribuční sítě.

Při registraci skupiny sdílení platí několik pravidel:

- Na začátku musíte zvolit, zda budete sdílení řešit jako Energetické společenství (s registrací na ERÚ) nebo chcete sdílet z titulu zákazníka či výrobce (registrace se na ERÚ neprovádí).
- Následně, zda budou odběrná místa zapojena do sdílení využívat distribuční síť či nikoliv.
- Energetické společenství musí dodržet pravidlo, že odběry musí být na souvislém území maximálně tří obcí s rozšířenou působností nebo území hlavního města Prahy.

PROCES REGISTRACE SDÍLENÍ Zahrnuje několik kroků:

Nejprve je nutné provést registraci uživatele v portálu EDC a uzavřít Smlouvu o přístupu. Poté je možné přistoupit k registraci vlastního sdílení, což zahrnuje registraci výrobního EAND, založení skupiny sdílení a vložení spotřebních EANO do této skupiny. Tyto kroky lze provést postupně, aniž by bylo nutné čekat na datum účinnosti předchozího kroku; ihned po dokončení jednoho kroku je možné začít s dalším. Lhůty pro realizaci jednotlivých kroků vychází z legislativy. Finální termín zahájení sdílení závisí na splnění všech podmínek pro sdílení, což zahrnuje také nezbytnou součinnost třetích stran. Například výměna elektroměru za průběhový typ u spotřebního EANO je plně v kompetenci příslušného distributora. Ideálně je možné realizaci jednotlivých kroků stihnout během jednoho kalendářního měsíce, avšak skutečný konečný termín není plně v kompetenci EDC.

DOMÁCÍ SRDCE MODERNÍ ENERGETIKY

Chytrý elektroměr

Nové chytré elektroměry nám pomohou změnit způsob, jakým spotřebováváme elektřinu. Zatímco dnes máme o naší spotřebě elektřiny jen omezený přehled, chytré elektroměry budou aktualizovat data o naší spotřebě každých 15 minut. Tato data si následně bude každý moci kontrolovat prostřednictvím online rozhraní nebo mobilní aplikace. To zlepší náš přehled o našich výdajích na elektřinu a umožní nám efektivně upravovat naši spotřebu tak, abychom ušetřili na výdajích za elektřinu.

CHYTRÉ ELEKTROMĚRY ZDARMA

Chytré elektroměry postupně od 1. 7. 2024 distributoři instalují také všem zákazníkům na hladině nízkého napětí, kteří mají roční spotřebu vyšší než 6 MWh. Na instalaci těchto zařízení budou mít následující 3 roky. Také v tomto případě proběhne instalace chytrého měřidla bezplatně.

Kdo bude mít data?

Data z chytrého měření bude mít k dispozici provozovatel distribuční soustavy, operátor trhu a obchodník v granularitě obchodního intervalu 15 min. V případě zákazníků či výrobců elektřiny zapojených do sdílení se budou data z chytrého měření zpracovávat u EDC. EDC bude zpracovávat údaje z měření se zohledněním sdílení dle příslušného alokačního klíče a bude vyhodnocovat výrobu a spotřebu v daném okamžiku. Data budou dále k dispozici odběrateli na tzv. zákaznickém rozhraní (konektoru) pro další využití dat o okamžité spotřebě k optimalizaci jeho nákladů za dodávku elektřiny.

Co se s daty přesně bude dít?

Naměřená data distributor poskytuje operátorovi trhu a EDC. Operátor trhu je pak posílá obchodníkům, kteří na základě nich vystavují zákazníkům výúčtování za dodávku elektřiny.

Energetická poradenská síť

Pokud chcete začít sdílet elektřinu v rámci komunitní energetiky a nevíte, jak začít, obraťte se na naši Energetickou poradenskou síť.

Možností máte hned několik podle toho, s čím a jak potřebujete poradit.

01

Koordinátoři Místních akčních skupin (EnKo MAS).

02

Energetická konzultační a informační střediska (EKIS).

03

Infolinka 1212 Ministerstva průmyslu a obchodu.

04

Infolinka 800 720 204 Energetického datového centra.

05

Materiály, rady a tipy:

[E-book ke komunitní energetice](#) [Desatero ke komunitní energetice](#)

[Videonávody](#) [Otázky a odpovědi](#)

Energetická poradenská síť

Koordinátoři Místních akčních skupin (EnKo MAS)

Energetičtí koordinátoři MAS vám zdarma pomohou zejména se založením energetického společenství. Pomohou vám sepsat potřebné údaje a informace pro další kroky. Poté tyto informace vyhodnotí a zpracují potřebné podklady pro založení energetického společenství.

Pomohou také s tím, jak na dotace – od Operačního programu pro Technologie a konkurenceschopnost, Modernizačního fondu, po Novou zelenou úsporám a Operační program Životní prostředí.

Žádost s vámi zpracují a podají.

Svého nejbližšího koordinátora a další informace najdete na [tomto odkazu](#).

Energetická konzultační a informační střediska (EKIS)

Pokud se s komunitní energetikou teprve seznamujete, jsou pro vás odborníci z energetických poraden EKIS tou správnou volbou. Kromě rad ohledně úspor energie v domácnostech, domech, firmách i veřejných budovách, vám odpoví na základní otázky o sdílení elektřiny. Představí vám formy sdílení, jak se sdílením začít, kde se registrovat, na koho se obrátit nebo na co si dát pozor.

Kromě komunitní energetiky vám poradí od výběru úsporného osvětlení, přes správné vytápění, plánování rekonstrukce až po velké projekty energeticky úsporných staveb. Pomohou také s dotacemi, tvorbou dotační žádosti i další administrativou pro získání dotace. Bezplatně připraví návrh energetických opatření.

Svého nejbližšího specialistu a další informace najdete na [tomto odkazu](#).

Infolinka 1212

Na infolinku Ministerstva průmyslu a obchodu se mohou obrátit podnikatelé a široká veřejnost. Operátoři vás seznámí s tím, co byste měli vědět, než se do sdílení elektřiny pustíte. Poradí vám, na koho se s čím obrátit a také doporučí aktuální informační materiály, kde najdete potřebné informace. Dotaz můžete také napsat e-mail 1212@mpo.cz.

Volat je možné každý všední den od 8:00 do 16:00 hod. Volání na linku je zpoplatněno dle tarifu volajícího.

Infolinka 800 720 204

Bezplatná infolinka Energetického datového centra (EDC) poskytuje uživatelskou podporu registrovaným uživatelům Portálu EDC, obecné informace o komunitní energetice a asistenci při řešení reklamací a specifických situací spojených se sdílením elektřiny.

Volat je možné každý všední den od 8:00 do 16:00 hod.

Materiály, rady a tipy

Desatero ke komunitní energetice

Jak na sdílení elektřiny poradí přehledné desatero, které připravilo Ministerstvo průmyslu a obchodu a Komora obnovitelných zdrojů. Najdete v něm praktické rady a tipy od stanovení cílů a možností po sepsání memoranda mezi sdílejícími členy nebo výběru správného dodavatele a inspiraci z realizovaných projektů.

Videonávody

S registrací u EDC, procesem sdílení elektřiny a dalších souvisejících témat pomohou [videonávody](#) Datového centra. Najdete zde také příklady sdílení mezi konkrétními uživateli a další dokumenty.

Otázky a odpovědi

Abyste se v komunitní energetice co nejlépe orientovali, EDC připravilo [přehled nejčastějších otázek a odpovědí](#). Najdete v něm informace o sdílení, základní pojmy sdílení, přechodu ze sdílení v bytových domech nebo o legislativě.

Komunitní energetika v praxi

Energetická soběstačnost je pro každého z nás dosažitelná mnohem lépe, než jsme si dosud mysleli. Inspirujte se z úspěšně realizovaných projektů.

Jak ušetřit energii v bytovém domě?

Solární panely na střeše bytových domů mohou pomoci ušetřit za energii a zajistit provoz výtahu a osvětlení společných prostor. Jak na to, se podrobněji dozvíte v pořadu Dodejme si energii, který připravilo Ministerstvo průmyslu a obchodu s Českou televizí. Na tento díl se můžete podívat [na tomto odkazu](#).

Úspory energie v bytovém domě díky solárním panelům

Přínosy solárních panelů

„Každý rok u nás **ušetříme na energiích v průměru 40 tisíc korun**,” říká Klusák o projektu, kde má bytový dům na střeše 20 solárních panelů o výkonu přibližně 10 kilowatt-peak. Tento systém ročně vyrobí asi 11 megawatthodin elektřiny.

Příprava na instalaci

„Musíte se přesvědčit o tom, že jsou **splněny všechny podmínky**, například zda střecha unese panely a zda není ohrožena požární bezpečnost,” říká statik Michal Drahorád. „Panelákové střechy jsou na tom relativně dobře, pokud jsou v dobrém stavu.”

Náklady a návratnost

„Cena instalace je 600 tisíc korun, ale díky dotacím z programu Nová zelená úsporám je **návratnost investice zhruba 8 až 9 let**,” dodává Klusák. „Úspora za dobu životnosti tohoto systému, tedy 25 let, může být zhruba milion korun.” U větších domů s větší střechou, kde jsou instalace kolem 20 až 30 kilowatt-peak, může být úspora ještě výraznější.

Legislativa a instalace

Novela energetického zákona, která je v platnosti od letošního roku, **výrazně usnadňuje instalaci obnovitelných zdrojů energie**. „Instalovat obnovitelné zdroje energie s výkonem až do 50 kW bude nově možné bez nutných licencí a bez stavebního povolení,” informuje ministerstvo průmyslu a obchodu.

Spolehlivost a bezpečnost

Klusák rovněž upozorňuje, že „i když máte výtah nebo společné prostory a solární panely nevyrábějí elektřinu, přepíná se to na **klasickou elektřinu ze sítě**. Nemusíte mít obavy, že ve výtahu uvíznete.”

Jak postupovat

Pokud chcete instalovat solární panely, **doporučuje se svolat schůzi vlastníků** a pozvat instalační firmu a statika. „Pokud statik vše schválí, můžete si odhlasovat umístění solárních panelů na střechu vašeho bytového domu,” uzavírá Drahorád.

Zelená energie v kancelářském komplexu

Komplex budov, kde každý den pracuje až 5 000 lidí, má obrovskou spotřebu energie. Ať už jde o zimní vytápění, nebo letní chlazení, nároky na energetické zdroje jsou opravdu vysoké. Pořad Dodejme si energii nahlédne pod pokličku vysokokapacitních tepelných čerpadel, která umožňují tomuto komplexu budov fungovat bez potřeby klasické kotelny. **Na díl se můžete podívat na [tomto odkazu](#).**

Geotermická energie

„Dneska tady máme 21 stupňů,“ říká Josef Šedivý, výkonný ředitel komplexu. „Ale těch 21 stupňů nepřichází z běžné kotelny. Naše teplo a chlad pochází z geotermického pole, které máme právě pod touto budovou. Až 180 geotermických vrtů, **každý hluboký 150 metrů, nám pomáhá získávat energii**, kterou pak pomocí tepelného čerpadla přeměňujeme na teplo, nebo na chlad, podle ročního období.“

Odpadní vody (alternativní zdroj energie)

Tepelná čerpadla však nejsou určena pouze pro ty, kteří mají přístup k geotermálním vrtům. **Mohou využívat i jiné zdroje energie.** To je plán i pro Ústřední čistírnu odpadních vod Praha. „Odpadní vody, s teplotou mezi 15 až 21 stupni podle ročního období, mají obrovský potenciál pro vytápění budov,“ říká ředitel čistírny Lukáš Hrádek. „Náš záměr je tuto energii efektivně využít tím, že zachytíme odpadní vody, odebereme z nich teplo a využijeme ho pro vytápění či ohřev teplé užitkové vody.“

Princip výroby tepla z odpadních vod

Jak se tato technologie realizuje? „Tepelné čerpadlo odebere teplo z odpadních vod, ohřeje je na potřebnou teplotu pro vytápění budov nebo **výrobu teplé užitkové vody**, a poté ohřáté vody vrátí zpět do řeky,“ vysvětluje Hrádek. „Energetické využití odpadních vod je další možností, jak šetřit energii.“

Budoucnost a dostupnost

Kombinace využití geotermální energie a energie z odpadních vod může vypadat složitě, ale díky inovativnímu myšlení a moderním technologiím se tyto zdroje energie stávají **stále dostupnějšími**. Tento přístup není už jen výsadou velkých komerčních objektů, ale stává se relevantní i pro menší bytové jednotky.

Nejčastější otázky ke sdílení elektřiny

S jakými subjekty může zákazník sdílet elektřinu?

Členy skupiny sdílení mohou být fyzické osoby, právnické osoby, obce i neziskové organizace. Novela energetického zákona toto nijak neomezuje.

Co bude třeba udělat, abychom mohli založit energetické společenství?

Bude třeba založit právnickou osobu, družstvo nebo spolek. Poté bude třeba se zaregistrovat u EDC. Členové společenství se zároveň dohodnou na tom, kdo kolik bude odebírat energii (tzv. alokační klíč) a tyto informace, včetně EAN kódů, nahlásí společenství na Elektroenergetické datové centrum, které je následně předá Operátorovi trhu. EAN kód slouží k identifikaci předávacího místa a lze jej najít na své faktuře.

Jak to bude z hlediska daní a dalších poplatků jako POZE a další?

Bude záležet na konkrétním typu právního jednání sdílení elektřiny. V případě bezúplatného sdílení se odvod daní a poplatků bude vztahovat pouze na regulovanou část ceny (cena za distribuci a přenos elektřiny), nikoli na část ceny za komoditu.

V případě úplatného sdílení se odvod daní a poplatků bude řídit obecně platnými pravidly. Sdílení je podmíněno fungováním distribuční soustavy, tedy i za nasdílenou elektřinu budou členové společenství hradit regulovanou část ceny se všemi jejími složkami. S výjimkou sdílení v rámci bytového domu – pokud bude sdílení probíhat bez využití distribuční soustavy (v bytovém domě prostřednictvím domovních rozvodů), nebudou se regulované platby z této elektřiny hradit.

Jak se bude evidovat, kolik si energetické společenství vyrobí elektřiny?

Výrobna společenství bude mít jako každá jiná výrobní elektroměr s průběhovým měřením. Údaje z elektroměru bude distributor předávat Elektroenergetickému datovému centru a Operátorovi trhu, tyto subjekty pak obchodníkovi, který je promítne do faktury.

Kdo zodpovídá za správné rozpočítávání rozdělování vyrobené elektřiny mezi členy společenství?

Odpovědnost nese distributor, který odečítá stavy elektroměrů a obchodník s energií (dodavatel), který hodnoty promítne do faktur. Matematické operace, spojené zejména s alokací vyrobené elektřiny mezi členy společenství, bude mít na starosti EDC. Konkrétně to bude fungovat tak, že se členové společenství dohodnou na tom, kdo kolik bude odebírat energii (tzv. alokační klíč) a tyto informace, včetně EAN kódů, nahlásí Datovému centru, které je následně předá operátorovi trhu. EAN kód slouží k identifikaci předávacího místa a lze jej najít na své faktuře.

Proč při počtu členů energetického společenství více než 10 bude maximální hlasovací podíl jednoho člena 10 %?

Současné omezení hlasovacích práv na 10 % pro jednotlivé členy energetického společenství je stanoveno tak, aby nedošlo k jeho ovládnutí nějakou agresivní skupinou. Nicméně, toto omezení neznamená, že energetické společenství musí mít vždy minimálně 10 členů. Pokud by ve společenství byli například tři členové, každý člen by měl 33 % hlasovacích práv. Toto pravidlo lze použít pouze přiměřeně.

Bude sdílení elektřiny možné, i když mám jedno odběrné místo v síti ČEZ Distribuce a druhé v síti PRE/EG.D?

Zákazníci (a výrobci), kteří si sami vyrobí elektřinu (např. na chalupě), si mohou elektřinu odebrat v jiném svém předávacím místě (např. v bytě) nezávisle na distribučním území, nebo ji sdílet s dalšími zákazníky. Jinými slovy: takový zákazník (výrobce) elektřinu může sdílet bez ohledu na to, kde se tato předávací místa nachází (tedy napříč celou soustavou).

ODKAZY, KTERÉ BYCH MĚL/A ZNÁT

- www.jaksdiletenergii.cz
- www.energiezamene.cz
- www.mpo-efekt.cz
- www.edc-cr.cz
- www.komoraoze.cz
- www.eru.cz